

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0030 OSLO

Vår ref.
11/1228-2-CJ

Deres ref.

Dato:
12.09.2011

HØYRING - FORSLAG TIL ENDRINGAR I KOMMUNELOVA OG ENKELTE ANDRE LOVER (EIGENKONTROLLEN I KOMMUNANE M.M)

Alle kommuner har en plikt til å gjennomføre egenkontroll av egen virksomhet. Kommunene er også pålagt å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å sikre likestilling og hindre diskriminering, jf. likestillingsloven § 1 a, diskrimineringsloven § 3 a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 3. I tillegg til kommunens nevnte aktivitetsplikt, har kommunene en plikt til å rapportere om den faktiske likestillingen mellom kjønnene, og tiltak som er gjennomført eller skal gjennomføres når det gjelder kjønn, etnistitet m.m. og nedsatt funksjonsevne. Denne rapporteringen skal inngå som en del av kommunens årsberetning. Begrunnelsen for aktivitets- og rapporteringsplikten er å sikre at kommunens politikk og tjenesteytring fremmer likestilling og hindre diskriminering.

Arbeidet med den generelle egenkontrollen er i dag ikke knyttet opp til kommunenes plikter til å rapportere på likestilling. Som et eksempel på den manglende samkjøringen, kan ombudet vise til at aktivitets- og rapporteringspliktene etter likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven ikke er berørt i høringsnotatet.

Ombudet mener også at det er betimelig å påpeke at departementet ikke har hatt fokus på hvilke konsekvenser endringene vil ha i et likestillings- og diskrimineringsperspektiv. Det kan i den forbindelse vises til regjeringens utredningsinstruks, som pålegger offentlige myndigheter å vurdere hvilke konsekvenser endringer får for likestillingen og mangfold på flere grunnlag (kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne m.m.).

På bakgrunn av de mangler som her er påpekt, vil vi fremheve ombudets erfaringer med gjennomføringen av kontroller av kommunenes likestillingsrapportering. Til slutt vil vi komme med ombudets generelle anbefaling.

Ombudets erfaringer med kommunenes aktivitets- og rapporteringsplikt

Likestillings- og diskrimineringsombudet skal kontrollere kommunenes arbeid med aktivitets- og rapporteringspliktene. Siden etableringen av Likestillings- og diskrimineringsombudet har ombudet kontrollert i overkant av 89 kommuner. Erfaringene fra dette arbeidet er at likestillingsarbeidet i kommunene er svakt forankret i kommunenes styrende organer og kommunens ordinære virksomhet. Dette på tross av at likestillingsarbeidet på tilsvarende måte som temaene for øvrig egenkontroll har konsekvenser for innbyggernes tillit til forvaltningen.

Ombudet kan i denne forbindelse vise til at Likestillings- og diskrimineringsnemnda i 2009 kom frem til at seks kommuner ikke fylte lovens krav etter likestillingsloven § 1 a.

Etter ombudets mening ville likestillingsarbeidet i kommunesektoren bli styrket, dersom ansvaret for dette arbeidet hadde vært tydeliggjort eller bedre forankret i kommunenes ordinære virksomhet. Ombudet mener derfor at kontroll med aktivitets- og rapporteringspliktene burde være en del av kommunens generelle egenkontroll.

Ombudet vil vise til at formålet med aktivitets- og rapporteringsplikten er å forplikte kommunene til et aktivt arbeid for en ikke-diskriminerende praksis og å sikre likeverdige offentlige tjenester og en likestilt personalpolitikk. I et samfunn som både blir mer mangfoldig og som i større og større grad lovfester like rettigheter for alle uavhengig av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet m.m., stilles det nye krav til kommunene og andre offentlige myndigheter at tjenester og arbeidsgiverpolitikk støtter opp om denne utviklingen. Etter ombudets mening er nettopp dette noe kommunene også burde prioritere i forbindelse med egenkontroll.

Med vennlig hilsen

**Ståle Bratlie
avdelingsleder**

**Claus Jervell
seniorrådgiver**